

Toda kdo se bo na taki kmetiji zmenil za nekoliko dolga, saj se ta lahko poplača; čemu bi potem imeli gozd? Ta zavest, da se dolg lahko vsak hip poplača, to brezskrbno življenje brez računa, bilo je mladina zakonskima kakor uglajena pot v gotovo pogubo. Namesto varčevati, jela sta še bolj zapravljati. Vsak hip je morala priti na mizo pečenka in vino. Ljudje, ki so tam služili, so trdili, da so ga popili v poslednjih letih, ko se je nabralo že nekaj otrok, po 16—17 polovnjakov na leto. Pomislite le, koliko je bilo treba šteti vsako leto samo za vino! Koliko pa je veljala še obleka! Saj se mlada Smrekarca ni samo enkrat pobahala, da ima toliko novih jank, da lahko gre, ako jih razgrne po poti, samo po svojih jankah v cerkev, da siravno je bilo tje kaj skoro pol ure hoda. Ljudje, ki so videli to potrato, prerokovali so že takrat, da bo to imelo slab konec, toda vpricho zapravljivcev si nihče ni drznil tega ziniti, ker ta sta se smatrala še vedno za bogata gospodarja.

Kakó pa izgleda na kmetiji, kjer gospodar in gospodarinja popivata, tega mi ni treba posebno praviti. Spočetka sta popivala samo roditelja; potem so ga pili tudi otroci, in kadar je bilo vse pijano, tudi ostala družina. Pa se je tudi vsak hip vršil kje na podu ples in druge nespodobnosti. Ščasoma se je tudi zvedelo, da ima mladi gospodar še okolo štiri tisočake dolga. Toda kaj to znači na kmetiji, ki se ceni vsaj trikrat toliko! Ker so se jeli upniki že nekoliko oglašati ter žagi ob potoku nista utegnili pripraviti v kratkem času dovolj lesene robe, prodal je mladi Smrekar potrebno število dreves kar iz gozda ter tako poplačal dolg. Gozdu se je to sicer precej poznalo, vendar pa ga je ostalo za domači žagi še vedno dovolj, a posestnik bil je rešen sitnega dolga. Tako lahko si ne pomaga vsak, kakor so si Smrekarjevi.

Človek bil bi pričakoval, da bo zavlada sedaj pri hiši pamet. Toda zelo se je motil, kdor je tako mislil. Razkošno in potratno življenje je trajalo naprej in gospodar se ni trohice zmenil za to, ako zabrede zopet v nove dolgove. Saj se jih lahko strese, kadar mu postanejo nadležni. Med tem pa so prišla nekatera slaba leta; polje ni dosti obrodilo, lesna roba je padla na ceni, vino, sladkor in kava se podražila, in to je tudi zakrivilo, da je tičal »premožni« Smrekar v kratkih letih zopet v dolgovi. Mogoče je tudi, da so vinski in žitni barantači spoznali njegovo nevednost ter se ž njo okoriščali v svoj prid. Ljudje so kar strmeli, ko se je čez nekaj let raznesla govorica, da ima Smrekar zopet šest tisočakov dolga na hrbtu in da mu upniki drug za za drugim odrekajo svojo prijaznost. Še bolj pa so se začudili, ko so slišali, da namerava posestvo prodati ter iti na prevžitek. Iti na prevžitek sedaj, ko ima že sedmero maloletnih otrok, ki bi mu lahko pomagali pri gospodarstvu, to je bilo nekaj, kar ni moglo nikomur v glavo.

Ljudje, zlasti sosedje ki so poprej malomarno gledali to zapravljivost, so se še veliko manj menili zanj sedaj, ko mu je tekla že tako rekoč voda v grlo. Nihče ga ni pomiloval; da, bili so celo taki, ki so mu privoščili to nezdgo. »Sedaj se bo pokazalo«, so dejali, »kaj mu je pomagala njegova ženitev, njegova bogata nevesta v zobcih. Ko bi bil vzel tudi najrevnejšo dekle, gotovo bi ne bil zagazil tako daleč. Tako pa si je sam kriv vsega; kako si je postlal, tako bo tudi spal. Čemu pa je tako nespameten, da se da vladati od zapravljive ženske!« — Take in enake besede so se slišale že poprej, ko se je razglasilo, da namerava Smrekar posestvo prodati, še v večji meri pa so se ponavljale potem, ko je nesrečnež zares izvršil svoj namen ter prodal kmetijo za slepo ceno upniku, kateremu je bil največ dolžan.

Za-se si je izgovoril le samotno kočo, okrog katere se je razprostiralo nekoliko polja in travnik, ki bi mu naj služila v dosmrtno lastnino.

Prvi korak k pogubi je bil torej storjen, kateremu so sledili kmalu drugi. Nekateri starejši otroci so morali iti služiti, le nekaj mlajših sta dokaj mlada prevžitarja še obdržala pri sebi. Oni, ki so odšli v službe, so, navajeni na dobro življenje, že takrat stiskali pesti ter pretili starišem, razumevajoč že dovolj, da se imajo le njim zahvaliti za svoje neprijetno življenje. Kaj bo še le čez nekaj let, ko odrastejo tudi mlajši ter jamejo vsi okušati, kako grenek je včasih hlapčevski kruh? Kako ljubezen bodo jim povračevali za tako osodo, za tako turobno življenje? (Dalje prih.)

Smešnica. Gost k natakarju: »Pri vas človek ne pozna, ali je pil plzensko ali pa le navadno pivo. Ukus je pri obeh enak«. — Natakar: »To nič ne dé! Pri plačevanju ga bode že spoznali!«

Razne stvari.

Domače. (Milostivi knezoškofo) se prihodnje nedeljo popoldne letos prvič odpeljejo na kanonično vizitacijo in birmovanje in sicer v rogaško dekanijo. Birmovali bodo dne 11. maja v Kostrivnici, 12. pri Sv. Petru na Medvedovem selu, 13. pri Sv. Emi, 14. pri Sv. Križu na Slatini, 16. pri Sv. Roku ob Sotli, 17. v Rogatcu, 18. pri Sv. Florijanu ob Boču, 19. v Žitalah in dne 20. v Stopercah.

(Novo kapelo v Radencah) bodo prihodnje sredo, dne 13. maja, v čast sv. Ani blagoslovili preč. g. kanonik dr. Ivan Križanič.

✓ (Župnijske izpite) so ta teden delali v knezoškofijski pisarnici v Mariboru č. g. Jakob Marinič, provizor v Soboti, in ti-le čč. gg. kaplani: Jernej Bogotaj z Laškega, Janez Horjak iz Vojnika, Janez Pavlič iz Pišec, Franc Pečnik iz Braslovč, Friderik Repolusk iz Luč, Janez Sušnik iz Dobove, Alojz Vojsk od Male Nedelje, Janez Zdravec s Prihove in Franc Zdolšek iz Vuzenice.

(Vendar nekaj z a kmete!) Poljedelski odsek državnega zbora je dovolil poljedelskemu ministerstvu iz investicijskega zaklada 10 milijonov, da bode dajalo brezobrestna posojila deželnim kulturnim svetom in kmetijskim zadrugam. To je pač dovolj krepek opominj za ustanovo kmetijskih zadrug.

(Najnovejše fotografije mil. knezoškofa Mihaela) se dobivajo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru in pri podpisnem po sledeči ceni: v vizitni obliki 40 kr., v kabinetni obliki 80 kr., folio 2 gld. Prejšnje podobe, cinkografije, se še tudi dobivajo in sicer: v veliki obliki po 1 gld., v mali obliki po 10 kr. (Male podobe bi bile tudi lep spominek za birmance). Mil. knezoškofo so se kot pokrovitelj katol. društva rokodelskih pomočnikov v Mariboru dali fotografovati, da s tem podpirajo društven namen, kupiti si lastni dom. Ker je sv. Jožef varuh rokodelskega društva, zato prosim vse častilce sv. Jožefa, naj se tega društva spominjajo, ter mu z milimi dari pomagajo rečeni namen kmalu doseči. — Dr. Franc Feuš, predsednik katol. društva rokodelskih pomočnikov v Mariboru.

(»Slov. Gospodar« kot strašilo.) Ni boljšega pripomočka zoper kreg in prepir, kakor je »Slov. Gospodar«. Dokaz je ta-le resnična zgodba iz Arje vesi pri Žalcu. Znani »korajžni brat« kregal se je hudo s svojim sosedom; ves trud jih pomiriti, bil je zastonj. Naenkrat se sliši ženski glas: »Možje, le kregajte se,

boste zopet v »Gospodarju«! Kakor blisk ju zedenejo te besede. Iz strahu pred — »Gospodarjem« se pomirita.

(Deklica se izgubila.) Devofletna deklica Matilda Pišec, na Črni gori pri Ptujju doma, se je pred tremi tedni izgubila na poti iz Makol. Kdor kaj o njej ve, naj blagovoli županu gorskemu naznaniti.

✓ (Celjski Sokol) je v nedeljo popoldne napravil izlet v Št. Peter v Savinjski dolini. Nameraval je skupno odkorakati iz mesta, a slavni mestni magistrat je to prepovedal, češ, bati se je izgredev. Če v Celju mestna policija res ni kos svoji nalogi, pa se naj policija podržavi. Število uzmovičev se bode potem gotovo tudi znižalo v Celju.

✓ (Nemška zagrizenost v Mariboru.) Pred tednom je neki posestnik zahodnjaka (Irrgarten) dal na vogle prilepiti nemško-slovenske lepake. Po noči pa je neki nemški zagrizenec pomazal povsod slovenske besede z črkami »Pereat« (izgini). Slovenci, zapomnimo si to! Nemški »privandraci« se morajo sčasoma navaditi slovenskih naznanil, kakor jim vedno diši slovenski denar.

(Pazite na otroke!) V Loki pri Zidanem mostu je dne 29. aprila utonil neki otrok v graščinski apnenci, katera ni bila pokrita.

(Narodna vzgoja.) Slovenskemu narodu spisal Josip Ciperle. — Ta nova knjiga, broječa 79 strani, se dobiva pri upravnistvu »Učiteljskega Tovarisa« v Ljubljani za 30 kr.

✓ (Plaz.) V noči od torca na sredo sta se blizu hiše Andreja Orosla v Studencih pri Mariboru v Dravo sesuli dve veliki skali z zemljo vred. Vsled tega plaza je občinska cesta na 16 metrov daleč poškodovana.

(Pesji zapor.) Okrajno glavarstvo mariborsko je oni dan zaukazalo pesji zapor za mesto Maribor in okolico. Pesji zapor mora trajati tri mesece.

(Nove orglje), vredne štiri tisoč gld., je izgotovil to pomlad mariborski orgljarski mojster g. Jož. Brandl za župnijsko cerkev v Varaždinu. V nedeljo popoldne so bile ondi blagoslovljene; veččaki izredno hvalijo to delo g. Jožefa Brandla.

Društvene. (Dijaski kuhinji) v Mariboru je poslala blaga gospa Roza Spindler, soproga zemljiškega knjigovodje v Brežicah, 2 gld. Bog plati!

(Družba sv. Cirila in Metoda) razpošilja te dni svoj »Vestnik« za leti 1894. in 1895. Slavna družba ima 11 tisoč 176 družabnikov v 131 podružnicah. Med štajarskimi podružnicami zavzema prvo mesto podružnica mariborska, ker vsako leto največjo svoto pošlje glavni družbi, lani n. pr. 270 gld.

(Južnoštajerska hranilnica v Celju) je imela v sedmem upravnem letu 1895. prometa 1,949.445 goldinarjev 49½ kr., torej skoro dva milijona. Glavna rezerva je koncem lanskega leta znašala 36.089 gld. 55 kr.

(Za društvo duhovnikov) so vplačali č. gg.: Tomazič Mark. 10 gld., Hrašovec Henr. 3 gld. (letn. do 99.), Tombah Jož. 2 gld., Ostrožnik Ant. 1 gld. (letn. do 99.), Verk Henr. 1 gld., Meznarič Mat. 1 gld.

(Družba vednega češčenja) je razposlala te dni cerkveno opravo iz letošnje razstave in dostavila uljudno prošnjo, da bi č. kn. šk. župnijski uradi, kateri so prejeli to opravo v zabojih, blagovolili prazne zaboje o priložnosti vrniti družbinemu predstojništvu v Mariboru, ker tako se bo prihranilo marsikaj stroškov za prihodnjo razpošiljatev in družba bo zamogla tem več cerkvene obleke prirediti za ubožne cerkve.

Družbino predstojništvo.

(Nemški »šulverein«) ima letošnji glavni zbor v Brnu, kjer se za nemštvo poteguje lepa vrsta čeških odpadnikov. Tudi to je treba pripomniti, da se bodo vnanji udeleženci vozili po železnicah po znižanih cenah.

(Savinjska posojilnica.) V odbor Savinjske posojilnice v Žalcu so bili voljeni dne 3. maja ti-le gg.: Franc Rohdek, načelnik; Josip Širca, zapisnikar; Rudolf Senica, denarničar; Anton Petriček in Vincenc Vabič, odbornika.

Iz drugih krajev. (Zdravje sv. očeta.) Ker so se v Parizu razglasile vesti o slabem zdravju papeževem, izjavil je danes teden osebni zdravnik sv. očeta, da je zdravje istih izvrstno. Kardinal Galimberti pa je hudo obolel.

(Koliko je v Avstriji uradnikov?) V naši državni polovici je 9022 uradnikov edenajstega činovnega razreda, 8252 desetega, 8381 devetega, 3205 osmega, 1946 sedmega, 713 šestega, 203 petega, 37 četrtega, 20 tretjega, 10 drugega in 1 prvega činovnega razreda, skupaj 31 tisoč 790 uradnikov.

(Dvestoletnica na Črnogori.) Dne 4. maja se brzojavlja iz glavnega mesta Črnogore, iz Cetinja, da letos dne 20. septembra slavi Črnogora dvestoletnico vladanja rodovine Petrovič Njeguš.

(Ne silite v velika mesta!) V ponedeljek so na Dunaju našli mrtva zakonska Matija in Barbaro Hauser. Zastrupila sta se, ker reveža nista imela ob čem živeti. Žalostno!

(Na tedenski živinski sejem v Gradcu) so dne 30. aprila prignali 319 volov, 70 bikov, 322 krav, 52 telet. Cena živim volom: dobro rejenim 30 do 32:50 gld., srednje rejenim 28 do 29:50 gld., suhim 26 do 27:50 gld. meterski cent.

(Strela.) Dne 2. maja je treščilo v Jaszbereniji v četo vojakov, ko so eksercerali na vežbališču. Dva vojaka sta bila na mestu mrtva, več pa ranjenih.

(Kratek zakon.) Oni teden sta bila cerkveno poročena na Dunaju v javni bolnišnici neki Janez Kirchner in Marjeta Erl, oba bolna. Poroka je bila ob moževi postelji. Mož pa je nekaj dni potem umrl, med tem ko je njegova žena srečno ozdravela.

(Uživanje Kathreiner-Kneippove sladne kave) postaja vedno bolj splošno, in z veseljem opazujemo, da se je ta zdravi izdelek udomačil skoraj že pri vseh družinah. Mnogi pijejo Kathreinerjevo kavo že čisto, brez primesi bobove kave, kar ugodno upliva tako na zdravstvene razmere, kakor na varčnost pri gospodinjstvu. Resničen je izrek, da si dobra stvar vsem predsojdom navkljub nazadnje vendar le veljavo pribori; to se je sijajno pokazalo pri Kathreinerjevi kavi. Da se je pa tako hitro udomačila skoraj pri vseh javnih zavodih, pripisati je tudi temu, da so ravno v novejšem času mnogi sloveči in skušeni zdravniki občinstvo opozorili na škodljive učinke bobove kave. Skušnje so povsodi pokazale, da se škodljivost priljubljene bobove kave odstrani, ako se jej primeša Kathreinerjeva sladna kava, in da se s tem nje prijetni okus ne zmanjša, in prav to je omogočilo prekucijo v rabi vsakdanje kavine pijače. Ta preobrat, ki je domači sladni kavi do veljave pripomogel, je pa tudi v korist naši obrtnosti in našemu kmetijstvu.

(Priporočba.) Zavarovanje vseh vrst pri »Unio catholica«. Pošteni, delavni zastopniki na deželi se iščejo. Več pove radovoljno glavni zastop v Gradcu, Radetzkygasse št. 1.

Listnica uredništva. Gospode dopisnike uljudno prosimo, naj nam ne zamerijo, ker smo danes več dopisov odložili za prihodnjo številko. Sicer pa vsakokrat pride vse na vrsto, kar se le dá porabiti, če ne na široko, pa vsaj na kratko.

Loterijske številke.

Gradec 2. maja 1896:	58, 12, 34, 53, 82
Dunaj » »	14, 54, 64, 8, 76